

POLIKOMPONENT ALLERGENLARGA SEZUVCHANLIK HOLATLARIDA ALLERGIK KASALLIKLARNING KECHISHI, ZAMONAVIY KLINIK VA MOLEKULYAR YONDASHUV

Ollanazarova Shahnoza San'atbek qizi
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tadqiqotning dolzarbligi. Polikomponent allergenlarga sezuvchanlik allergik kasalliklarning rivojlanishi va ularning kechishining kompleks mexanizmlarini o'rganishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bugungi kunda allergik kasalliklar, jumladan, atopik dermatit, bronxial astma va allergik rinit kabi kasalliklar keng tarqalgan va global miqyosda salomatlikni xavf ostiga qo'yadigan muammolarga aylangan. Biroq, bu kasalliklarning og'ir shakllari va ularning turli polikomponent allergenlarga sezuvchanlik bilan bog'liqligi haqida ilmiy bilimlar hali ham cheklangan.

Polikomponent allergenlar bir nechta allergik moddalarni o'z ichiga olgan kompleks tarkibga ega bo'lib, ularning tasiri va klinik belgilari har bir bemorda alohida kechishi mumkin. Shuning uchun, bunday allergik reaksiyalarni aniqlash va davolashda yangi yondashuvlarni ishlab chiqish juda dolzarbdir. Tadqiqotning dolzarbligi, aynan shu nuqtada, polikomponent allergenlarga sezuvchanlikni aniqlash, kasalliklarning molekulyar mexanizmlarini tushunish va zamonaviy klinik yondashuvlarni ishlab chiqishda yotadi.

Bundan tashqari, zamonaviy molekulyar usullar yordamida allergik kasalliklar rivojlanishining molekulyar mexanizmlarini tushunish va biomarkerlarni aniqlash, kasalliklarni erta aniqlash va davolash samaradorligini oshirish imkonini beradi. Buning natijasida individual davolash yondashuvlarini yaratish va bemorlar uchun samarali va xavfsiz davolash strategiyalarini ishlab chiqish mumkin bo'ladi. Shu bilan birga, polikomponent allergenlarga sezuvchanlik kasalliklarni davolashda innovatsion yondashuvlar va yangi terapiya usullarini joriy etishga yordam beradi.

Maqsad: Ushbu tezisdagi polikomponent allergenlarga sezuvchanlik holatidagi allergik kasalliklarning kechishi, klinik va immunologik tahlillari va zamonaviy molekulyar yondashuvlar keltirilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi bunday bemorlarda kasalliklarning og'ir shakllarini aniqlash va individual davolash yondashuvlarini takomillashtirishdir.

Materiallar va metodlar: Tadqiqotda polikomponent allergenlarga sezuvchan bemorlar (100 nafar bemor) ishtirok etdi. Bemorlarda allergik rinit, atopik dermatit, bronxial astma kabi kasalliklar mavjud edi. Klinika va immunologik tahlil uchun

bemorlarning IgE darajalari, IL-4, IL-5, IL-13 kabi sitokinlar va eozinofillar faolligi o'Ichandi. Molekulyar tahlil uchun PCR va Real-Time PCR metodlari qo'llanildi.

Natijalar: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, polikomponent allergenlarga sezuvchan bemorlarda kasalliklarning og'ir shakllari tez-tez uchraydi. Immunologik tahlil natijalari IgE darajasi yuqori bo'lgan bemorlarda kasalliklarning surunkali kechishi va qaytalanishi kuzatildi. IL-4 va IL-5 sitokinlarining yuqori ekspressiyasi, eozinofillar faolligi va STAT6 genining faollashuvi kasallikning rivojlanishini kuchaytiradi. Molekulyar tahlil esa allergik kasalliklar va polikomponent allergenlarga sezuvchanlik o'rtasidagi bog'liqlikni yanada aniqladi.

Zamonaviy yondashuvlar: Polikomponent allergenlarga sezuvchanlikni davolashda zamonaviy klinik yondashuvlar va shaxsiylashtirilgan terapiya yondashuvlari muhim rol o'ynaydi. Molekulyar tahlil va biomarkerlarni aniqlash orqali davolashni individual tarzda moslashtirish imkoniyati yaratiladi. Allergik kasalliklar uchun immunoterapiya, biologik preparatlar va o'zgaruvchan davolash protokollari yanada samaraliroq yondashuvlarni taqdim etadi.

Xulosa: Polikomponent allergenlarga sezuvchanlik holatlarida kasalliklarning og'ir shakllari va surunkali kechishi zamonaviy molekulyar va klinik tahlillar yordamida yanada aniqroq aniqlanmoqda. Ularning kechishiga ta'sir qiluvchi immunologik va molekulyar mexanizmlarni tushunish, individual davolash yondashuvlarini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Bu yondashuvlar nafaqat kasalliklarning samarali davolanishini ta'minlash, balki bemorlarning hayot sifatini yaxshilashga ham yordam beradi.